

Pankrotimenetus.

Lühiülevaade.

Anne Rähn, TÜ Pärnu kolledž

Võlanõustaja

Millest räägime

- 1. Mis on (FI) pankrot
- 2. Kes on pankrotivõlgnik
- 3. Pankrotiavalduse esitamine
- 4. Millised on pankroti väljakuulutamise tagajärjed
- 5. Võlgniku võlgadest vabastamine

Pankroti mõiste

- **Pankrot** on võlgniku kohtumäärusega väljakuulutatud maksejõuetus.
- **Võlgnik** on maksejõuetu, kui ta ei suuda rahuldada võlausaldaja nõudeid ja see suutmatus ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine.

Kohtute pädevus ja kohtualluvus

- Pankrotiasja menetlemine kuulub maakohtu pädevusse.
- Pankrotiavalldus esitatakse kohtule võlgniku üldise kohtualluvuse järgi.
- Eeldatakse, et võlgniku asukohaks on üks aasta enne pankrotiavallduse esitamist registris märgitud asukoht, kui ei tõendata, et võlgniku asukoht on mujal.

Pankrotivõlgnik ja pankrotivõlausaldaja

- Pankrotivõlgnik (võlgnik) on füüsiline või juriidiline isik, kelle suhtes kohus on välja kuulutanud pankroti.
- Pankrotivõlgnikuks võib olla iga füüsiline ja juriidiline isik, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.
Pankrotivõlgnikuks ei või olla riik ega kohalik omavalitsusüksus.
- Pankrotivõlausaldaja (võlausaldaja) on isik, kellel on võlgniku vastu varaline nõue, mis on tekkinud enne pankroti väljakuulutamist.

Pankrotiavalduse esitaja

- Pankrotiavalduse võib esitada võlgnik või võlausaldaja.
- Võlgniku surma korral võib pankrotiavalduse tema vara suhtes esitada ka võlgniku pärija, testamenditäitja või pärandi hooldaja.

Võlausaldaja pankrotiavaldus

- Võlausaldaja peab pankrotiavalduses põhistama võlgniku maksejõuetuse, samuti tõendama nõude olemasolu.
- Pankrotiavalduse võib esitada võlausaldaja, kelle nõue on muutunud sissenõutavaks.

Võlgniku pankrotiavaldus ja võlanimekiri

- Võlgnik peab pankrotiavalduses põhistama oma maksejõuetuse.
- Maksejõuetuse põhistamiseks lisab võlgnik pankrotiavaldusele seletuse maksejõuetuse põhjuse kohta ja võlanimekirja.
- Võlanimekirjas märgitakse võlgniku võlausaldajate nimed ja nende elu- või asukohad ning nende nõuded, samuti andmed võlgniku vara kohta. Seletusele ja võlanimekirjale kirjutab võlgnik alla.

Ajutise halduri nimetamine

- Kui pankrotiavalduse on esitanud füüsilisest isikust võlgnik, võib kohus võlgniku varalist olukorda arvestades jätta ajutise halduri nimetamata ja 10 päeva jooksul pankrotiavalduse saamisest pankroti välja kuulutada.

Pankrotiavalduse läbivaatamine

- Võlgniku pankrotiavalduse vaatab kohus läbi kümne päeva jooksul, kaalukatel põhjustel 30 päeva jooksul ajutise halduri nimetamisest arvates.
- Võlausaldaja pankrotiavalduse vaatab kohus läbi 30 päeva jooksul, kaalukatel põhjustel kahe kuu jooksul ajutise halduri nimetamisest arvates.
- Vaadanud pankrotiavalduse läbi, kuulutab kohus pankroti välja, jätab avalduse rahuldamata või lõpetab menetluse raugemise tõttu

Pankroti väljakuulutamine

- Kohus kuulutab pankroti välja, kui võlgnik on maksejõuetu.
- Kui pankrotiavalduse on esitanud võlgnik, siis eeldatakse, et ta on maksejõuetu.
- Pankroti kuulutab kohus välja määrusega (pankrotimäärus).
- Pankroti väljakuulutamisega algab pankrotimenetlus.

Pankrotiteade

- Pankrotimääruse kohta avaldab kohus viivitamata teate väljaandes Ametlikud Teadaanded (pankrotiteade).

Pankroti väljakuulutamise tagajärjel ...

- moodustub võlgniku varast pankrotivara;
- läheb haldurile üle võlgniku vara valitsemise õigus;
- kaotab füüsilisest isikust võlgnik õiguse teha tehinguid seoses pankrotivaraga;
- lõpetatakse intressi ja viivise arvestamine võlgniku vastu suunatud nõuetelt.

Võlgniku õigused ja kohustused

- Võlgnik peab kohtule, haldurile ja pankrotitoimkonnale **andma teavet**, mida nad vajavad seoses pankrotimenetlusega, eelkõige oma vara, sealhulgas kohustuste ning majandus- või kutsetegevuse kohta.
- Võlgniku vara kohta **teabe andmise kohustus on ka kolmandatel isikutel**, kelle valduses on võlgnikule kuuluv vara või kellel on varalisi kohustusi võlgniku suhtes.

Elukohast lahkumise keeld

- Võlgnik ei tohi kohtu loata pärast pankroti väljakuulutamist ning enne vande andmist Eestist lahkuda.
- Kui on alust arvata, et võlgnik võib hoida kõrvale pankrotiseadusest tulenevate kohustuste täitmisest, võib kohus halduri ettepanekul või omal algatusel kohaldada võlgniku suhtes elukohast lahkumise keeldu

Ärikeeld

- Füüsilisest isikust võlgnik ei tohi tema pankroti väljakuulutamises kuni pankrotimenetluse lõpuni **kohtu loata** olla ettevõtja, juriidilise isiku juhtorgani liige, juriidilise isiku likvideerija ega prokurist.

Võlgniku peamised kohustused menetluse kestel

- Võlgnik on kohustatud tegelema mõistlikult tulutoova tegevusega ja, kui tal sellist tegevust ei ole, siis seda otsima.
- Võlgnik peab viivitamatult teatama kohtule ja usaldusisikule igast elu- ja tegevuskoha vahetusest, mitte varjama saadud tulusid ning vara, samuti andma kohtu ja usaldusisiku nõudel teavet oma tegevuse või selle otsimise, oma sissetulekute ja vara kohta.

-
- Võlgnik ei pea usaldusisikule üle andma tulu, millele seadusest tulenevalt ei saa pöörata sissenõuet.
 - Pärimise teel saadu väärtusest on võlgnik kohustatud poole usaldusisikule üle andma.

Võlgniku kohustustest vabastamine

- Füüsilisest isikust võlgnik võidakse vabastada pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustustest.
- Võlgniku kohustustest vabastamise menetluse algatamise otsustab kohus.

Võlgniku kohustustest vabastamise otsustamine

- Pärast viie aasta möödumist võlgniku kohustustest vabastamise menetluse algatamisest otsustab kohus võlgniku taotlusel tema pankrotimenetluses täitmata jäänud kohustustest vabastamise, tehes selle kohta määruse.

Kokkuvõtteks

- Pankroti väljakuulutamisega saavad kõikide nõuete tähtjad, peatuvad viiviste arvestused, lõppevad kõik võlgniku vara suhtes algatatud täitemenetlused;
- Pankroti väljakuulutamisega muutub võlgniku vara pankrotivaraks ja haldur hakkab seda müüma, müügist laekuvast rahast kaetakse kõigepeal pankrotimenetluse kulud ja rahuldatakse võlausaldajate nõuded. Kui võlgnikul abikaasa ja abieluvara lepingut (või muud taolist) ei ole, siis peab haldur ühisvara jagama. Kui on elukaaslane, siis tema vara ei lähe ühisvara hulka.
- Pärast pankroti väljakuulutamist ei tohi füüsilisest isikust võlgnik **kohtu loata** olla Füüsilisest Isikust Ettevõtja.

-
- Vaata lisaks:
 - **Pankrotiseadus.** RT I, 06.05.2020, 23

 - **Aitäh!**
 - **Anne Rähn** anne.rahn@ut.ee